

# SPIS TREŚCI

|             |   |
|-------------|---|
| Wstęp ..... | 9 |
|-------------|---|

## Rozdział pierwszy

|                                            |    |
|--------------------------------------------|----|
| Kapitał ludzki w ujęciu teoretycznym ..... | 19 |
|--------------------------------------------|----|

|                                                                              |    |
|------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1.1. Istota kapitału ludzkiego .....                                         | 19 |
| 1.1.1. Pojęcie kapitału ludzkiego .....                                      | 19 |
| 1.1.2. Cechy kapitału ludzkiego .....                                        | 24 |
| 1.1.3. Kapitał ludzki jako część składowa kapitału .....                     | 25 |
| 1.1.4. Kapitał ludzki jako komponent kapitału intelektualnego .....          | 30 |
| 1.1.5. Odrębność koncepcji kapitału społecznego .....                        | 32 |
| 1.1.6. Kapitał ludzki a czynnik pracy i zasoby pracy .....                   | 34 |
| 1.2. Wymiary i uwarunkowania kapitału ludzkiego .....                        | 36 |
| 1.2.1. Elementy i aspekty kapitału ludzkiego .....                           | 36 |
| 1.2.2. Uwarunkowania oddziałujące na kapitał ludzki .....                    | 45 |
| 1.3. Kapitał ludzki w wybranych teoriach ekonomicznych .....                 | 47 |
| 1.4. Znaczenie kapitału ludzkiego .....                                      | 54 |
| 1.5. Rola kapitału ludzkiego w rozwoju społeczno-gospodarczym regionów ..... | 63 |

## Rozdział drugi

|                                                                                 |    |
|---------------------------------------------------------------------------------|----|
| Polityka regionalna w zakresie kapitału ludzkiego – założenia teoretyczne ..... | 71 |
|---------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                       |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 2.1. Polityka regionalna jako forma ingerencji władz publicznych .....                | 71  |
| 2.1.1. Istota polityki regionalnej .....                                              | 71  |
| 2.1.2. Dziedziny polityki regionalnej .....                                           | 74  |
| 2.1.3. Regiony i rozwój regionalny jako przedmiot polityki regionalnej .....          | 78  |
| 2.2. Istota polityki regionalnej w zakresie kapitału ludzkiego .....                  | 84  |
| 2.3. Struktura polityki regionalnej w zakresie kapitału ludzkiego .....               | 93  |
| 2.4. Wybrane elementy polityki regionalnej w zakresie kapitału ludzkiego .....        | 104 |
| 2.4.1. Cele polityki regionalnej dotyczące kapitału ludzkiego .....                   | 104 |
| 2.4.2. Uwarunkowania polityki regionalnej w zakresie kapitału ludzkiego .....         | 107 |
| 2.4.3. Narzędzia polityki regionalnej stosowane w dziedzinie kapitału ludzkiego ..... | 110 |

## **Rozdział trzeci**

|                                                                                        |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Główne uwarunkowania kształtowania kapitału ludzkiego w regionach .....</b>         | <b>115</b> |
| 3.1. Tendencje rozwojowe oddziałujące na kapitał ludzki .....                          | 115        |
| 3.1.1. Zrównoważony rozwój stanowiący podstawę kształtowania kapitału ludzkiego.....   | 115        |
| 3.1.2. Rozwój społeczeństwa i gospodarki opartych na wiedzy.....                       | 120        |
| 3.2. Wybrane wyzwania demograficzne .....                                              | 126        |
| 3.3. Inwestowanie w kapitał ludzki .....                                               | 132        |
| 3.4. Funkcjonowanie rynku pracy .....                                                  | 141        |
| 3.4.1. Mechanizm rynku pracy i jego funkcje .....                                      | 141        |
| 3.4.2. Elementy rynku pracy warunkujące wykorzystanie kapitału ludzkiego.....          | 148        |
| 3.4.3. Bezrobocie na rynku pracy jako przejaw niewykorzystania kapitału ludzkiego..... | 151        |

## **Rozdział czwarty**

|                                                                                                                       |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Analiza kapitału ludzkiego w Polsce z uwzględnieniem wybranych aspektów terytorialnych .....</b>                   | <b>159</b> |
| 4.1. Wybrane mierniki kapitału ludzkiego.....                                                                         | 159        |
| 4.1.1. Typy mierników kapitału ludzkiego.....                                                                         | 159        |
| 4.1.2. Mierniki bezpośrednio dedykowane kapitałowi ludzkiemu.....                                                     | 160        |
| 4.1.3. Inne mierniki związane z kapitałem ludzkim.....                                                                | 165        |
| 4.2. Kapitał ludzki w Polsce na tle wybranych państw .....                                                            | 171        |
| 4.2.1. Kapitał ludzki według mierników bezpośrednio dedykowanych temu kapitałowi.....                                 | 171        |
| 4.2.2. Kapitał ludzki według innych mierników .....                                                                   | 174        |
| 4.3. Koncepcja pomiaru poziomu rozwoju i poziomu wykorzystania kapitału ludzkiego w Polsce w układzie województw..... | 183        |
| 4.4. Kapitał ludzki w województwach Polski – porządkowanie liniowe i typologia .....                                  | 186        |

## **Rozdział piąty**

|                                                                                                        |            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Kapitał ludzki w Polsce jako płaszczyzna oddziaływań w polityce prowadzonej wobec regionów.....</b> | <b>193</b> |
| 5.1. Kierunki polityki Unii Europejskiej a kapitał ludzki.....                                         | 193        |
| 5.2. Wybrane aspekty polityki państwa dotyczącej kapitału ludzkiego.....                               | 200        |
| 5.3. Założenia i efekty Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki .....                                     | 220        |



|                                                                                                                       |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 5.4. Polityka intraregionalna w zakresie kapitału ludzkiego.....                                                      | 227 |
| 5.4.1. Samorząd województwa jako główny podmiot polskiej polityki intraregionalnej w zakresie kapitału ludzkiego..... | 227 |
| 5.4.2. Zadania samorządu województwa dotyczące kapitału ludzkiego.....                                                | 229 |
| 5.4.3. Ramy i cele regionalnej polityki rynku pracy .....                                                             | 232 |

## Rozdział szósty

|                                                                                                                                                             |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Koncepcje rozwoju polityki regionalnej wobec kapitału ludzkiego .....                                                                                       | 239 |
| 6.1. Warianty polityki regionalnej dotyczące kapitału ludzkiego .....                                                                                       | 239 |
| 6.2. Perspektywy rozwoju kapitału ludzkiego w regionach .....                                                                                               | 247 |
| 6.3. Pożądane efekty polityki regionalnej w zakresie kapitału ludzkiego .....                                                                               | 254 |
| 6.3.1. Pojęcie efektów polityki regionalnej w zakresie kapitału ludzkiego i ich wyznaczniki.....                                                            | 254 |
| 6.3.2. Szybszy wzrost gospodarczy i rozwój społeczno-gospodarczy .....                                                                                      | 256 |
| 6.3.3. Wzmocnienie spójności społecznej .....                                                                                                               | 260 |
| 6.3.4. Zmniejszenie bezrobocia.....                                                                                                                         | 262 |
| 6.3.5. Poprawa bezpieczeństwa społeczno-ekonomicznego.....                                                                                                  | 264 |
| 6.4. Kierunki dalszego rozwoju polityki regionalnej oddziałującej pozytywnie na kapitał ludzki.....                                                         | 267 |
| 6.4.1. Podstawowe założenia dla rozwoju polityki regionalnej w aspekcie kapitału ludzkiego.....                                                             | 267 |
| 6.4.2. Zasada równych szans w wymiarze regionalnym jako fundament kształtowania kapitału ludzkiego.....                                                     | 271 |
| 6.4.3. Koncepcja inteligentnego rozwoju regionalnego wykorzystującego w kreatywny sposób kapitał ludzki jako nowy paradygmat dla polityki regionalnej ..... | 273 |
| 6.4.4. Aktywizacja zawodowa społeczeństwa i lepsze wykorzystanie kapitału ludzkiego na regionalnych rynkach pracy .....                                     | 277 |
| Zakończenie.....                                                                                                                                            | 283 |
| Bibliografia .....                                                                                                                                          | 291 |
| Spis rysunków i tabel .....                                                                                                                                 | 323 |
| Spis treści w języku angielskim (Table of Contents in English) .....                                                                                        | 327 |
| Streszczenie w języku angielskim (Summary in English) .....                                                                                                 | 331 |